

DA POLITIET MØDTE BESÆTTELSES- MAGTEN

TEKST FREDERIK STRAND, MUSEUMSLEDER
VED POLITIMUSEET

Den 9. april 2025 var det 85 år siden,
at Danmark blev besat – nogle af de
første, der mødte besættelsesmagtens
tropper, var danske politifolk, der
gjorde tjeneste omkring Amalienborg.
Mødet var dramatisk og tæt på at koste
flere af dem livet.

Når talen falder på Det Tredje Riges besættelse af Danmark den 9. april 1940, tænker de fleste på de tyske troppers fremrykning over grænsen ved Kruså og den efterfølgende besættelse af Middelfart og Nyborg. Knap så ofte nævnes besættelsesmagtens indtog i København, og kun yderst sjældent støder man på beskrivelser af det danske politis første møde med Det Tredje Riges tropper. Et af de første sammenstød mellem besættelsestropperne og danske politifolk fandt sted i den 9. aprils første morgentimer, og sammenstødet var ikke uden dramatik, som det fremgår af nedenstående beskrivelse. Beskrivelsen bygger på beretninger fra de betjente, der befandt sig i den yderste frontlinje. Beretningerne blev nedskrevet få måneder inde i besættelsen og senere indleveret til Einar Møllerup, politiinspektør ved København Politi.

Vild flugt

Klokken er knapt fem om morgenen. Det er den 9. april 1940. To betjente fra Station 3 patruljerer på hjørnet af Store Kongensgade. Pludselig hører de en brummende lyd. Lyden kommer i retning fra Kongens Nytorv. Den bliver tydeligere og tydeligere. På dette tidspunkt er det endnu halvmørkt. Den ene betjent nævner over for den anden, at lyden må stamme fra en motorvogn, der kører i en rasende fart. Betjenten har ret. Med ét kommer en stor, sort Buick farende ind ad Store Kongensgade. Den kører i midten af kørebanen. Betjentene er noget forbløffede og tror i første omgang, at føreren må være beruset, siden han kører så vanvittigt. Så ser de imidlertid vognens kendingsmærke. Der er tale om generalløjtnant Priors tjenestevogn. Prior er chef for Generalkommandoen! Måbende ser betjentene, hvordan bilen kun med nød og næppe undgår at køre galt ved sporbearbejdet på hjørnet af Store Kongensgade og derefter ræser videre.

Klar til kamp

Kort efter ankommer betjentene til Station 3 i Store Kongensgade. I vagtstuen møder de en soldat, der har den største skræk malet i ansigtet. Blodet flyder fra

Station 3's Vogn beskudt af Tyskerne ved Udrykning om Morgenen den 9. April.

Skud i Mur ved engelske Konsulat.

et sår på hans ene kind. Gestikulerende med arme og ben fortæller han, at han få minutter forinden er blevet heftigt beskudt. Af hvem og hvorfor ved han ikke. Han er chauffør for Prior og har været på vej til Kastellet. Prior er ikke i bilen. Bilen har han efterladt nær Esplanaden, hvorefter han er flygtet hen på politistationen.

Politifolkene bliver øjeblikkeligt aktiveret og får udleveret pistoler med skarpe skud. Nogle af betjentene hopper op i udrykningsvognen og sætter kursen mod Kastellet. En del af de mindre rutinerede betjente bliver tilbage på stationen, hvor de sættes ind i betjening af våbnene. Man er endnu usikker på, hvad der foregår. De fleste tror, at det er en soldat, der er gået amok, andre gisner om et kup fra et af de yderligtgående politiske partier. Ingen tænker på, at det kan være tyske tropper, som er blevet sat i land af et tysk krigsskib, der har sneget sig ind i Københavns havn i ly af mørket.

Tyske tropper i sigte

Alt er imidlertid, roligt da udrykningsvognen kører ned ad Promenadevejen mod Kastellet. Da den ankommer til Priors gennemhullede bil, stiger betjentene ud. Og så med ét er alt et inferno. Kuglerne flyver politifolkene om ørerne, og de må skyndsomst søge dækning. Chaufføren i tjenestevognen vender bilen og ræser mod stationen for at hente forstærkning. Da betjentene ikke længere står på vejen, stopper den heftige beskydning, og efter cirka

Skudhul i en patruljebil fra Station 3. Tyskerne beskød bilen under udrykning om morgenen den 9. april 1940. Foto: Politimuseet

Det Tredje Riges tropper skød med skarpt på besættelsesmorgenen i København. Det havde nær kostet danske politifolk livet. Skudhullet her er ved det engelske konsulat. Foto: Politimuseet

10 minutter er alt igen roligt, og politifolkene søger nu bag Esplanaden. Det lykkes en af betjentene at komme hen til et alarmskab, hvor han får ringet Station 3 op. Her melder man, at der er forstærkning på vej. I mellemtiden har der samlet sig en del nysgerrige københavnere i vinduerne, og politiet må nærmest true disse til at trække sig tilbage i sikkerhed.

Kort efter ankommer udrykningsvognen. Forstærkningen hopper ud, og betjentene gør sig klar til at møde fjenden, som man endnu ikke ved, hvem er. Der er i øvrigt en vis uenighed om, hvordan man skal rykke frem, men man bliver til sidst enige om at rykke frem i spredt orden, da man så er et knapt så nemt mål. Som sagt så gjort: Betjentene rykker med få meters mellemrum frem mod Smedelinien over Grønsværen fra Toldbodvej. Intet sker. Der bliver ikke løsnet nogen skud. Politifolkene befinder sig nu igen ved Priors sønderskudte bil, og da ser betjentene nogle soldater komme gående ad Langelinievejen. Der er en 20-25 stykker. På afstand ligner det danske soldater, og politifolkene tror, at det er gardere. Soldaterne kommer nu tættere på – og så kan man se hagekorset på siden af soldaternes hjelme. →

Tysk Motorpatrouille paa Strøget.

Tysk Panservogn paa Kongens Nytorv.

Den tyske besættelsesmagt rykker ind i København tidligt om morgenen den 9. april 1940. Et tysk krigsskib har i ly af natten sneget sig ind i Københavns havn, og invasionen kommer bag på alle.

er havnet i en film. Kuglerne flyver også dem om ørerne, for af og til sender de tyske maskingeværer en salve hen over Gefionspringvandet.

Efterhånden stilner skydningen af, og politifolkene regner med, at Amalienborg er blevet indtaget. I det fjerne kan man høre ambulancernes sirener. Herefter bliver betjentene igen beordret til at stille i enkeltkolonne. Nu marcherer man mod Kastellet. Ankommet her til bliver betjentene placeret i stedets gymnastiksal. Her er de i øvrigt ikke alene, for tyskerne har også samlet mange andre folk, som de har mødt på deres vej. Det drejer sig om alt lige fra sporvejsfunktionærer til avisdrengene.

Tegn til bomberegning

Efter cirka to timer kommer en tysk officer farende ind i salen. På gebrokkent dansk fortæller han, at den danske konge har resolveret, at ingen dansker må skyde på en tysker. I er "vore venner, og vi er jeres kammerater", siger han. Der vil ikke ske noget, hvis man blot forholder sig i ro.

At det er så som så med venskabet, står dog klart lidt senere. Da politifolkene spadserer rundt uden for gymnastiksalen på eksercerpladsen, ser de nemlig et stort hagekorsflag udbredt. En soldat forklarer, at hvis flaget bliver vendt, vil det være et tegn til flyverne om at bombe. Flagets anden side er blodrød.

Klokken 11 bliver politifolkene atter stillet op på to geledder. De får deres tjenestevåben tilbage og får derefter lov til at gå hjem. Besættelsen af Danmark er indledt. Fem mørke år venter. ■

Politifolkene er målløse og rystede. Det er tyske soldater!

Betjente i chok

De chokerede betjente bliver nu mødt af en tysk løjtnant, der leder enheden af soldater. Løjtnanten er meget høflig og spørger, om det er politiet. Betjentene bekræfter dette. Løjtnanten beordrer dem til straks at udlevere deres våben. For at understrege alvoren bliver et maskingevær lagt i stilling cirka 25 meter fra politifolkene. Betjentene adlyder befalingen. Løjtnanten befaler nu betjentene til at træde an i enkeltkolonne, og flankeret af de tyske soldater bevæger de sig mod Gefionspringvandet. Kort efter ankommer de dertil. Klokken er da 5.45, og tyske kampmaskiner er begyndt at dykke i

rasende fart ned over Kastellet. Der er også kommet flere tyske tropper til, og de begynder at rykke frem mod Amalienborg. Soldaterne er tungt bevæbnet med håndgranater og maskingeværer.

Kamp omkring Amalienborg

De forvirrede politifolk kan se, hvordan tropperne rykker frem ad Amaliegade mod slottet. Så lyder der et højt brag. Tyskerne har sprængt Norgesporten ved Langelinie i luften ved hjælp af håndgranater. Snart kan man også høre riffelild og maskingeværernes høje knitren. De tyske soldater bevæger sig hurtigt frem mod Amalienborg. Soldaterne springer fra port til port, hvor de søger beskyttelse for gardernes kugler. De tyske soldater virkede godt forberedte. Politifolkene føler det, som om de